

Правда на боці того, хто робить реальну справу і змінює життя на краще

Фото Миколи БІЛОКОПИТОВА.

Із виступу Президента України Віктора ЯНУКОВИЧА під час відкриття десятої сесії Верховної Ради України шостого скликання 7 лютого 2012 року

Шановні народні депутати!
Шановні присутні!

Я переконаний, що кожен з присутніх у цій залі добре усвідомлює свою частку спільної відповідальності за долю країни, за успішність та ефективність подальших змін, за самопочуття і добробут кожної української родини.

Україна, як весь світ, знаходиться у складних економічних умовах. Важко, іноді із затримками та помилками, але ми почали рух до модернізованої і успішної держави. Наші спільні дії нікого не залишили байдужими.

Безумовно, в Україні є свої особливості. У політики модернізації є прихильники і критики, є активні провідники і відверті супротивники. Але я переконаний: правда на боці того, хто робить реальну справу і змінює життя на краще.

Незважаючи на складності та іспити, що переживає увесь світ в умовах глобальної кризи, в минулому 2011 році ми забезпечили зростання ВВП на 5,2%. Це дуже гарний показник, якій свідчить про поступове відновлення потенціалу країни.

Рушіями економічного зростання минулого року стали галузі реальної сектору економіки: промисловість, сільське господарство, транспорт.

Досягнуто рекордно низького після 2002 року показника інфляції – 4,6%. Послідовно відновлюється кредитна активність банків. Маємо стабільну національну валюту. Надходження до Державного бюджету збільшилися порівняно з минулим роком на 31%. Поступово зростали і доходи людей – заробітна плата, соціальні виплати.

Головне: в 2011 році національна економіка продемонструвала власну

здатність до розвитку, а держава – свою спроможність забезпечувати такий розвиток.

Велику позитивну роль відіграв перший річний Національний план реформ, який дозволив забезпечити високу координацію і взаємодію в роботі Верховної Ради, Президента, уряду та влади на місцях.

Це – хороша відповідь на закиди тих, хто сьогодні, у запалі політичної боротьби, продовжує стогнати і породжує зневіру у завтрашньому дні, у дієздатності влади, у життєздатності країни, зрештою – у своїх власних силах. Проте позитивні підсумки 2011 року – це лише підґрунтя для кропіткої та відповідальної роботи усіх гілок влади у році нинішньому.

Так, ми покладаємо на 2012 рік великі надії. Водночас з цієї трибуни заявляю відверто і чесно: в економічному плані цей рік буде дуже непростим.

Потрібно мінімізувати впливи і нові ризики світової кризи, зміцнити наш власний, національний економічний фундамент.

Досвід останніх двох років засвідчив очевидне: для подальшого руху вперед нам потрібно сконцентруватись на власних силах і можливостях. Тому стратегічний пріоритет 2012 року – внутрішні перетворення.

І в центрі уваги – громадянин, його свободи і можливості, його робота і соціальне забезпечення.

Світова криза ще раз засвідчила: немає у світі кращих і гірших. Є сильні і слабкі духом, є впевнені в собі і є розгублені. І саме в 2012 році, я в цьому переконаний, ми маємо остаточно подолати комплекс меншовартості. Це – наше спільне завдання. Його можна реалізувати лише за умови широкого порозуміння і консолідації навколо ідей модернізації України.

В економічному вимірі пріоритетними в 2012 році вважаю:

Перше – суттєве посилення енергетичної безпеки держави за рахунок сучасних енергозберіжних технологій та диверсифікації джерел постачання енергоносіїв.

Зараз реалізується цілий комплекс таких заходів. Крім того, необхідно завершити підготовку та внести до парламенту законопроекти про реформування НАК «Нафтогаз», залучення інвесторів у вугільну галузь, перехід на нову модель енергоринок.

Для цього слід прийняти законопроекти, що передбачають модернізацію вугільної галузі та нафтогазового комплексу.

Друге – розвиток національного виробництва на основі ефективної політики імпортозаміщення та посилення експортного потенціалу.

Важливим є прийняття Закону України «Про державну фінансову підтримку експортної діяльності», який має забезпечити прозорість ухвалення рішень експортно-кредитною установою, чітку процедуру визначення банків-кредиторів, яким надаватимуться державні гарантії, критерії для визначення переліку товарів українського походження, яким буде надано фінансову підтримку.

Третє – розвиток транспортної галузі. Необхідно запровадити новий механізм функціонування залізничного транспорту, запровадити інститут незалежного регулятора у транспортній сфері, створити законодавчу основу для діяльності морських портів.

Для вирішення зазначених питань пропоную Верховній Раді розглянути законопроекти, що, зокрема, регулюють діяльність залізнич-

ного транспорту, інфраструктури морських портів.

Четверте – реалізація нової аграрної політики, в основі якої – реформа земельних відносин та відродження села.

Неодноразово я наголошував на важливості належного формування законодавчої бази ринку земель сільськогосподарського призначення.

На цьому шляху ми зробили перші кроки – прийнято Закон України «Про Державний земельний кадастр».

Реалізація на практиці його норм вперше за історію незалежності нашої держави дозволить вже цього року запустити у дію єдину інформаційну систему, яка міститиме відомості про усі землі, розташовані в межах державного кордону України.

Залишається зробити останній і, мабуть, найтяжчий крок – прийняття законопроекту про ринок землі. І тут ми не маємо права на помилку.

Даний закон має стояти на сторожі захисту прав простих селян – власників земельних паїв.

Прошу вас пам'ятати, що українська земля – це не лише найдорожчий ресурс країни, а й тісно пов'язані з нею людські долі нинішнього і майбутнього поколінь.

Сподіваюся, що ви відповідально підійдете до цієї справи, врахуєте та зробите правильні висновки із нашого досвіду та досвіду інших країн, які вже пройшли цим шляхом. Ще раз повторюю: ми не будемо йти поспіхом. Головне – підійти дуже виважено, з урахуванням інтересів селян. Це головний наш пріоритет.

П'яте – реформа житлово-комунальної сфери. Урядом підготовлено ряд законопроектів, які створюють більш прозорими і цивілізованими діяльність об'єднань співвласників багатопверхових будинків.

На завершальній стадії підготовка законопроекту про комерційний облік теплової енергії, який найближчим часом буде подано до парламенту.

Вважаю за необхідне прийняти закони, що регулюють питання визначення прибудинкової території та оренди комунальних об'єктів.

Зроблені нами кроки у впровадженні бюджетної реформи в частині законодавчого закріплення засад для забезпечення прозорості та прогнозованості бюджетної політики мають знаходити своє практичне втілення під час її реалізації.

Проте практика роботи над цюгорічним бюджетом продемонструвала застосування застарілих і непрозорих підходів до формування головного кошторису країни.

Це, насамперед, стосується використання ручного механізму розподілу коштів державної підтримки для регіонів.

Вкотре наголошую, що такі кошти державного бюджету між регіонами мають розподілятися на основі справедливих критеріїв, що

об'єктивно враховують стан розвитку регіонів.

У зв'язку з цим, за моїм дорученням, уряд готує зміни до Державного бюджету України на 2012 рік, якими буде перерозподілено регіональні інвестиційні субвенції на зазначених засадах. У виконанні цього завдання розраховую на розуміння та підтримку депутатів.

Стабільність державних фінансів значною мірою пов'язана зі стабільністю податкової системи. Однак з прийняттям Податкового кодексу практика постійного внесення до податкового законодавства змін, на жаль, не припинилася.

При цьому поряд зі змінами, на правленими на удосконалення окремих норм кодексу, прослідковується лобіювання вузьких інтересів у частині розширення податкових пільг.

Наголошую, що податкові правила мають бути однакові для всіх, і на цьому треба ставити крапку.

У податковій сфері першочерговим завданням вважаю удосконалення адміністрування податків.

Зокрема, в частині спрощення для платників податків процедур, пов'язаних з таким адмініструванням, та реформування підходів і принципів діяльності органів державної податкової служби, які мають бути спрямовані, насамперед, на упередження порушень податкового законодавства.

Вимагаю від податківців та від інших контролюючих органів припинити тиск на бізнес.

Закріплення таких положень у кодексі чекаю від спільної роботи уряду та парламенту в поточному році.

Шановні народні депутати, члени уряду, запрошені!

Серед пріоритетів 2012 року ставлю як завдання досягнення нової якості держави та державних послуг. Гуманність, чесність і справедливість – основа нової якості.

Перш за все мають бути нарешті демонтовані застарілі, ще радянські норми репресивного права в стосунках держави та громадянина, держави та бізнесу.

Разом з вами ми прийняли революційний закон про декриміналізацію економічних злочинів. Чекаю від законодавців невідкладного розгляду нового Кримінально-процесуального кодексу.

У 2012 році ми продовжимо формувати національний простір економічної свободи на основі взаємної відповідальності, чесності та партнерства влади і бізнесу.

Буде продовжена дерегуляція підприємницької діяльності.

Поступово, але неухильно, ми будемо виводити економіку з «тіні». Велику роль у цьому питанні має відігравати і новий Митний кодекс. Розраховую на те, що парламент розгляне мої зауваження до нього та схвалить Митний кодекс уже найближчим часом.

Водночас добре розумію: у підприємців чимало нарікань на дії влади, на адміністративний тиск, перевірки.

У січні я підписав доручення щодо недопущення таких дій. Очевидно прийшов час обмежити повноваження контролюючих органів. Слід покласти край можливостям зупинення господарської діяльності за рішенням чиновника.

Вважаю, що такі рішення повинні прийматися виключно судом і лише за наявності достатніх та доведених підстав.

Найближчим часом я також попрацюю разом з вами над тим, щоб правоохоронці змінювали ставлення до підприємців.

Окреме питання – якість самої державної служби, чесність чиновників, людяність у стосунках із громадянами. В минулому році ми прийняли нове законодавство, яке дозволить подолати корупцію в адміністративній системі.

Вже на початку цього року мною схвалені нова стратегія державної кадрової політики до 2020 року та нові правила прийняття на держслужбу.

У 2012 році буде продовжена адміністративна реформа.

Головне завдання – суттєве скорочення бюрократичного апарату на місцях, що представляє центральні органи виконавчої влади, підвищення дисципліни та якості послуг на рівні регіонів.

Ми врегулюємо ці питання на законодавчому рівні. Я виступив із законодавчою ініціативою – вніс на ваш розгляд Закон «Про адміністративні послуги». Нині завершується опрацювання законопроекту в комітетах, розраховую на вашу підтримку.

Глибоких змін потребує і існуюча система соціального захисту. Модернізація – це болісний, але необхідний процес змін. Наше з вами завдання – довести людям, що зміни дійсно полегшують життя, забезпечують реальний добробут.

Я добре розумію, що люди дуже уважно стежать за підходами і рішеннями влади з цього питання.

Тому, проводячи зміни, ми маємо права погіршувати життя людей. Але, водночас, ми не маємо права займатися «зрівнялівкою», що також є несправедливим по відношенню до конкретної людини.

Тому саме в цьому році ми повинні відпрацювати і почати впровадження дієвої та справедливої системи адресної соціальної допомоги. Країна – це, як кажуть, не казарма, де всі отримують трохи і порівну. Кожен співвітчизник має відчувати, що піклуються саме про нього і про його родину, а допомога має бути справедливою та добре прорахованою.

У сфері пенсійної реформи прийнято базовий закон для проведення реформи пенсійної системи.

Зокрема, визначено заходи зі стабілізації Пенсійного фонду, механізм запровадження накопичувального рівня пенсійної системи.

Проте для виведення бюджету Пенсійного фонду на рівень бездефіцитності, запровадження накопичувального рівня пенсійної системи та значного підвищення пенсійних виплат більшості пенсіонерів необхідно в цьому році прийняти закони щодо:

поступового перерозподілу ставки внеску на пенсійне страхування між роботодавцем та працівником; вдосконалення порядку призначення та індексації пенсій, створення рівних умов індексації пенсії незалежно від закону, за яким вона була призначена;

звільнення солідарної пенсійної системи від невластивих для неї видатків (зокрема, на фінансування дострокових та пільгових пенсій).

Водночас основним фактором у стабілізації бюджету Пенсійного фонду та підвищення доходів населення в цілому має стати прийняття Верховною Радою законів із легалізації зайнятості та доходів.

Їх підготовка залежить від прийняття парламентом Трудового кодексу. Це передбачено у проекті Національного плану дій на 2012 рік з реалізації Програми економічних реформ.

Державним бюджетом на 2012 рік передбачено збільшення прожиткового мінімуму для непрацездатних осіб з 820 грн. у січні до 884 грн. у грудні.

Так само зросте розмір мінімальної пенсійної виплати. Ми розуміємо, що це далеко не ті темпи, які б забезпечили безбідне життя пенсіонера. Водночас при найпершій нагоді, як тільки дозволить економічне зростання, ми будемо підвищувати соціальні стандарти, а отже, й пенсійні виплати.

Ще один важливий напрям – реформа медичного обслуговування. Вона стартувала у 4 пілотних регіонах.

Однак недостатність законодавчого підґрунтя уповільнює темпи реформи.

Ще торік мали бути прийняті два закони на розвиток нової редакції Основ законодавства про охорону здоров'я, які складають базу для перетворень системи екстреної медичної допомоги та побудови оптимальної для населення мережі закладів охорони здоров'я.

Йдеться про проект закону про загальнодержавну систему надання екстреної медичної допомоги. Певне поліпшення цієї допомоги вже зроблено. Збільшено обсяг коштів на медикаменти для швидкої медичної допомоги.

Для пілотних проектів закуповуються автомобілі, розпочато національний проект «Вчасна допомога».

Однак цього недостатньо для того, щоб громадяни відчули радикальні зміни на краще. Всі основні позиції,

що стосуються створення, фінансування та управління такою системою, мають бути закріплені на законодавчому рівні. Тільки тоді ці зміни набудуть системного характеру.

Важливим є законопроект про особливості діяльності закладів охорони здоров'я, який накреслить формат і принципи модернізованої мережі фінансування медичних закладів.

Крім того, зараз у Комітеті реформ та в уряді ми розробляємо потужні соціальні програми. Розраховую на те, що законодавці підтримають ці ініціативи.

Окремої уваги потребують реформи в гуманітарній сфері.

Не можна розпочинати реформи в окремих галузях цієї сфери без чіткої концепції цих реформ та її законодавчого втілення.

Антиприкладом може бути реформа вищої освіти. Повторюю: антиприкладом. Уряд розпочав реорганізацію вищих навчальних закладів раніше, ніж визначив відповідним законом, якими мають бути нові засади їх функціонування, що призвело до різних проблем.

Тому прийняття Закону про вищу освіту є першочерговим завданням. Але він не повинен консервувати існуючий стан речей. Мають бути радикальні зміни у напрямку автономії вищих навчальних закладів на засадах адміністративного та економічного самоврядування, поєднання освіти з науковою і практичною діяльністю.

Через механізм державного замовлення освіта має гнучко реагувати на потреби економіки, а тому має бути закладена постійна взаємодія вузів з роботодавцями.

Шановні учасники засідання!

2012 рік – рік виборів до Верховної Ради України. Розумію, що для кожного парламентарія, кожної політичної партії, що представлена в парламенті, це – серйозний іспит.

Ми вперше за останнє десятиріччя маємо широкий консенсус щодо схваленої восени 2011 року законодавчої бази виборчого процесу. А отже, маємо можливість підготуватись до виборів спокійно, без потрясіння та конфліктів.

Я хочу звернутись до опозиційних фракцій: повертайтеся до парламенту. Рятувати країну на майданах неможливо – ми це з вами знаємо. Тому треба працювати над розвитком країни, підвищенням рівня життя людей – це обов'язок всіх народних обранців, незалежно від політичних кольорів та уподобань. І я вам цього широко бажаю.

Вже стало негативною традицією завмирання розвитку держави в рік виборів, переважання політичних шоу та пустих популярних обіцянок.

Тому я вважаю, що незалежно від партій, кольорів прапорів треба врахувати особливості 2012 року – і, як кажуть, ніяких «канікул» в кра-

їні не повинно бути під час виборів. Треба всім працювати разом.

Саме в цьому році наші співвітчизники мають відчути, що реформи – це зміни на краще, що це нові умови і нові можливості.

А парламентські перегони мають допомогти цьому процесу. Я очікую від виборів нової якості депутатського корпусу, політичної толерантності, серйозних і продуктивних дискусій про майбутнє нашої держави, наполегливої і плідної роботи.

У цьому контексті хочу привернути вашу увагу до рішення Президента щодо створення Конституційної асамблеї. Я вважаю, що конституційний процес – надзвичайно відповідальне завдання для всіх нас.

Скільки можна вирішувати долю країни, як кажуть, на нічних засіданнях? Скільки можна довіряти це питання лише окремим політичним лідерам?

Вважаю, що робота над конституційними змінами – це в першу чергу справа фахівців, учених, громадянського суспільства і, безумовно, представників народу в парламенті.

Конституційний процес – робота не на один раз чи рік, і вона має відбуватися відкрито і публічно. Крім того, ця робота має ще велику просвітницьку функцію. Громадяни повинні бути свідомі того, яку державу вони будують.

Тому звертаюсь до вас з цієї трибуни: не допускайте політизації цього процесу, довіртеся нарешті науці та громадянському суспільству. Адже нам усім потрібен новий Суспільний договір, а не банальні нові правила політичної гри.

І на завершення. В 2012 році Україна приймає європейський чемпіонат з футболу. Це важлива і символічна подія, яка по-новому відкриває Україну Європі і всьому світові.

Водночас ця подія ще раз переконує нас у невід'ємності України з європейським простором. Наш шлях до Євросоюзу – безальтернативний. Чекаю від законодавців серйозної та продуктивної роботи щодо правового забезпечення нашого інтеграційного процесу.

У 2012 році ми остаточно визначимо правові умови економічної співпраці з нашими міжнародними партнерами, основи створення зон вільної торгівлі з Європейським Союзом, з країнами СНД. Сподіваюсь, що в парламенті ці рішення також знайдуть підтримку.

Бути сучасними і рухатись напередження з часом, зберігати гідність і повагу до кожного громадянина – ці орієнтири дозволять нам успішно пройти намічений шлях.

Переконаний: у 2012 році ми станемо ще сильнішими.

Дякую за увагу.